

prima instanță: I. Chiroșca
instanța de apel: N. Budăi
I. Muruianu, A. Nogai

dosarul nr. 3ra-918/15

DECIZIE

29 iulie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă

Judecătorii – Svetlana Filincova, Ion Corolevschi

Nadejda Toma, Constantin Alerguș

examinând recursul declarat de reprezentantul primarului satului Greblești, Moroșanu Vitalie,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Bebea Tudor împotriva Primăriei satului Greblești, intervenient accesoriu Consiliul comunei Greblești cu privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2015

c o n s t a t ă

La data de 03 noiembrie 2014 Bebea Tudor a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei satului Greblești, intervenient accesoriu Consiliul comunei Greblești cu privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a menționat că, prin dispoziția nr. 5 din 27.02.1995 i-a fost transmis lui Vicol Ghenadie un lot de teren care parțial se suprapunea pe terenul său, din care motive, a înaintat acțiune în instanța de judecată pentru anularea dispoziției menționate, iar prin hotărârea Judecătoriei Strășeni acțiunea a fost admisă, soluție menținută de instanțele superioare.

Menționează că, deține cu titlu de proprietate un teren agricol cu suprafața de 0,29 ha, asupra căruia a inițiat procedura de perfectare a actelor de proprietate. După efectuarea măsurărilor necesare de către S.R.L. "GEOMAR GRUP" a fost întocmit planul geometric din 25.04.2014 care urma a fi semnat de primarul satului Greblești.

Afirmă că, la nenumăratele adresări de a semna planul geometric din 25.04.2014 și de a-i elibera titlul de autentificare a deținătorului de teren, primarul satului Greblești a refuzat în soluționarea cerințelor menționate.

Solicită obligarea primarului satului Greblești de a semna planul geometric din 25.04.2014 precum și încasarea prejudiciului material și moral din contul Primăriei

satului Greblești în sumă de 50000 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Strășeni din 28 noiembrie 2014 s-a admis parțial acțiunea, s-a obligat primarul satului Greblești raionul Strășeni de a semna planul geometric elaborat de S.R.L. "GEOMAR GRUP" din 25.04.2014 asupra terenului (grădini) cu suprafața de 0,2892 ha amplasat în raionul Strășeni satul Greblești, s-a încasat de la Primăria Greblești în beneficiul lui Bebea Tudor suma de 500 lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

În motivarea soluției prima instanță a constatat că, temeiuri rezonabile care ar sta la baza refuzului pîrîtului de a semna planul geometric nu există or, faptul că anume reclamantul este deținătorul legal al terenului în privința căruia a fost elaborat planul geometric nu poate fi pus la îndoială.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2015 s-a respins apelul declarat de primăria comunei Greblești și s-a menținut hotărârea primei instanțe.

La data de 12 mai 2015 reprezentantul primarului satului Greblești, Moroșanu Vitalie a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2015, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel la soluționarea pricinii a încălcat normele de drept material și procedural, iar partea motivată a deciziei contestate vine în contradicție cu dispozitivul acesteia.

De asemenea afirmă că, nu a fost înștiințat legal de instanța de apel despre examinarea apelului său și consideră că litigiul dat urma a fi soluționat de instanțele de drept comun.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de reprezentantul primarului satului Greblești, Moroșanu Vitalie urmează a fi admis, casate decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe în partea încasării din contul Primăriei satului Greblești în beneficiul lui Bebea Tudor a sumei de 500 lei cu titlu de prejudiciu moral cu emiterea în această parte a unei noi hotărîri prin care se respinge ca neîntemeiată cerință cu privire la repararea prejudiciului moral, iar în rest a menține decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre.

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că, Primăria Greblești raionul Strășeni la data de 19.05.1994 a eliberat lui Bebea Tudor certificatul provizoriu pentru terenul cu suprafața de 0,29 ha (f.d. 8, 10). Acest teren beneficiarul îl deține din 1992 achitînd impozitul funciar (f.d. 32, 10).

Prin dispoziția primarului satului Greblești nr. 5 din 27.02.1995 lui Vicol Ghenadie i-a fost transmis un lot de teren care parțial se suprapunea pe terenul lui Bebea Tudor, din care motive, ultimul a înaintat acțiune în instanța de judecată pentru anularea

dispoziției menționate, iar prin hotărârea Judecătorei Strășeni acțiunea a fost admisă, soluție menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2013 (f.d. 9-10).

În anul 2014 în vederea perfectării actelor de proprietate asupra terenului său, Bebea Tudor a purces la efectuarea lucrărilor cadastrale pentru a obține titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, în acest sens fiind stabilite hotarele și întocmit planul geometric din data de 25.04.2014, care urma să fie semnat și de primarul satului Greblești (f.d. 5-7).

La data de 30 octombrie 2014 Bebea Tudor s-a adresat cu cerere prealabilă către Primarul satului Greblești (f.d. 3), iar la 03.11.2014 a primit refuzul de a semna planul geometric în motivarea căruia a menționat că pentru semnarea acestuia este necesară prezentarea deciziei Consiliului Greblești din decembrie 1992 (f.d. 4).

Potrivit certificatului de arhivă al Serviciului arhivă Strășeni, în procesele-verbale ale ședințelor Consiliului Primăriei Greblești și Primăriei Recea pentru anii 1992-1993 nu s-a depistat decizia nr. 31 din 26.12.1992 (f.d. 11). Totodată în baza deciziei Primăriei Greblești nr. 31 din 26.12.1992 au fost împrăștiți Chircu Feodora, Botnari Serghei și Vicol Vasile (f.d. 33-35).

Decizia Primăriei satului Greblești menționată supra a stat la baza eliberării titlului de autentificare a drepturilor deținătorului de teren pe numele lui Bebea Tudor înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Strășeni sub nr. 5590 la 01 iunie 2014 (f.d. 39).

Potrivit art. 14 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

Conform art. 16 alin. (1) din aceeași lege, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

În conformitate cu pct. 39 din Instrucțiunea cu privire la modul de elaborare și actualizare a planurilor cadastrale și geometrice (aprobată prin ordinul Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 140 din 06.08.2012), rezultatele stabilirii și coordonării hotarelor se stipulează în actul de stabilire a hotarelor (Anexa nr. 4), care se semnează de titularul de drept asupra terenului, hotarele căruia au fost stabilite pe teren, reprezentantul autorității publice locale și executantul lucrărilor cadastrale, iar în cazul coordonării hotarelor – și de titularii de drepturi asupra terenurilor adiacente sau de reprezentanții acestora.

Potrivit pct. 52 din aceeași instrucțiune, planul geometric elaborat se semnează (coordonează) și se aprobă, în mod obligatoriu, de autoritatea publică locală, sau altă autoritate publică împuternicită.

Conform definiției statuate în Legea cadastrului bunurilor imobile, planul geometric constituie un document tehnic, întocmit în urma măsurărilor la fața locului, în care se indică hotarele terenului și construcțiile capitale amplasate pe acesta.

Potrivit art. 18 alin. (2) din Legea cadastrului bunurilor imobile, planul geometric se întocmește la cererea titularului de drepturi, în baza măsurărilor pe teren, cu indicarea obligatorie a punctelor de cotitură ale hotarelor, racordate la punctele de reper sau la obiectele capitale din apropiere, a numărului cadastral al terenului și amplasamentului tuturor construcțiilor de pe teren. Planul poate conține și alte date.

În conformitate cu pct. 1 din Hotărîrea Guvernului nr. 449 din 29 iunie 1992, se aprobă modelele unice ale documentelor, ce confirmă dreptul de proprietate, posesiune și beneficiere funciară, precum urmează: titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren (anexa nr.1), titlu provizoriu, ce confirmă dreptul de proprietate, posesiune și beneficiere funciară (conform anexei nr. 3); titlu, ce confirmă dreptul de proprietate asupra cotei de teren echivalent (conform anexei nr. 4); contractul de arendă funciară, avînd anexate legenda terenurilor atribuite în arendă și procesul-verbal de predare-preluare a terenului arendat (conform anexei nr.5). Registrul titularilor funciari (conform anexei nr. 6).

Conform pct. 2 din aceeași Hotărîre, se stabilește că titlurile, ce confirmă dreptul de proprietate, posesiune și beneficiere funciară, sînt eliberate de către organele autoadministrării locale (consiliile județene, municipale), comitetele executive raionale, consiliile primăriilor comunelor și satelor.

Colegiul consideră că, instanțele inferioare corect au determinat natura raportului litigios și au elucidat pe deplin circumstanțele importante ale pricinii, aplicînd just normele de drept material pertinente.

Alegațiile recurentului precum că, primarul satului Greblești nu a fost înștiințat legal despre examinarea cererii de apel, Colegiul le respinge ca nefondate deoarece potrivit avizului de recepție (f.d. 62) și recipiselor semnate de reprezentantul acestuia pe parcursul examinării cauzei în ordine apel se atestă contrariul.

Instanța de recurs consideră că instanțele inferioare corect au admis acțiunea ca fiind una întemeiată și legală or, analizînd refuzul superficial al primarului satului Greblești de a semna planul geometric din 25.04.2014 se reliefează lipsa unor temeiuri rezonabile de a respinge solicitarea lui Bebea Tudor, asta în condițiile existenței certificatului provizoriu confirmator al dreptului de proprietate asupra terenului în privința căruia se cere semnarea planului geometric, titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și adevărîntelor eliberate de primarul satului Greblești ce atestă deținerea terenului agricol cu suprafața de 0,29 ha situat în extravilanul satului Greblești, raionul Strășeni.

Mai mult ca atît, certificatul provizoriu ce confirmă dreptul de proprietate, posesiune și beneficiere funciară eliberat pe numele lui Bebea Tudor conform deciziei nr. 31 din 26 decembrie 1992 nu a fost contestat de nimeni, produce efecte juridice și constituie temei justificativ pentru a semna actele de proprietate, la caz, planul geometric din 25.04.2014, iar inexistența deciziei nr. 31 din 26 decembrie 1992 nu-i poate fi imputată lui Bebea Tudor în a cărei sarcină nu intră obligația de a asigura integritatea acesteia.

Cu referire la soluția contradictorie a instanțelor inferioare pe marginea pretențiilor reclamantului Bebea Tudor de încasare a sumei de 50000 lei cu titlu de prejudiciu moral, Colegiul notează următoarele.

Conform art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probe cercetate în ședință de judecată.

Conform art. 241 alin. (2), (5) și (6) din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească constă din partea introductivă și partea dispozitivă. În cazurile prevăzute la art.236 alin.(5), hotărârea judecătorească constă din partea introductivă, partea descriptivă, motivare și dispozitiv. Fiecare parte a hotărârii se evidențiază separat în textul acesteia. În motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii.

Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

Colegiul menționează că, art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitraru judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Instanța de recurs consemnează că, Codul de procedură civilă consacră principiul general după care orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Aceasta dispoziție este edictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.

Pentru satisfacerea acestui principiu, judecătorii fondului sunt datori să arate motivele de fapt și de drept care au format convingerea lor, să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o.

Sub acest aspect verificând legalitatea deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2015 și hotărârea Judecătoriei Strășeni din 28 noiembrie 2014, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, acestea au fost adoptate cu încălcarea normelor de drept procedural, iar partea motivată este în contradicție cu dispozitivul pronunțat.

Instanța de apel menținând fără modificări hotărîrea Judecătoriei Strășeni din 28 noiembrie 2014 a consimțit soluția primei instanțe care în partea motivată a hotărîrii sale și-a argumentat concluzia în sensul respingerii capătului de cerere cu privire la repararea prejudiciului moral, însă contrar argumentelor abordate în susținerea soluției și reliefate în partea motivată a deciziei recurate, pronunță dispozitivul hotărîrii în formula de admitere a cerinței cu privire la repararea prejudiciului moral în sumă de 500 lei.

În acest sens, prin menținerea unei hotărîri contradictorii viciul dat a fost recepționat și de decizia Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2015, încălcare procedurală susceptibilă înlăturării de către instanța de recurs.

Potrivit art. 25 alin. (3) și (4) din Legea contenciosului administrativ, în cazul admiterii acțiunii, instanța de contencios administrativ se pronunță, la cerere, și asupra reparării prejudiciului material și moral cauzat prin actul administrativ ilegal sau prin neexaminarea în termenul legal a cererii prealabile. Mărimea prejudiciului moral se stabilește de instanța de contencios administrativ, independent de prejudiciul material, în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate, de gradul de vinovăție a pîrîtului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, luîndu-se în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Conform art. 1422 alin. (1) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Potrivit art. 1423 din Codul civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Instanța de recurs analizînd cerințele înaintate de Bebea Tudor cu privire la repararea prejudiciului moral și material în sumă de 50000 lei constată că, dînsul a omis să evidențieze și să identifice în mod concret, cuantumul pretențiilor materiale și morale, iar lipsa suportului probant care ar confirma existența și temeinicia prejudiciului material precum și pretensele suferințe psihice cauzate de inacțiunile primarului satului Greblești denotă caracterul declarativ al pretențiilor înaintate de Bebea Tudor susceptibile respingerii pe motivul netemeinicii acestora.

Urmare celor menționate și luînd în considerare că, încălcarea menționată supra este susceptibilă corectării în ordine de recurs, Colegiul va admite recursul declarat reprezentantul satului Greblești, Moroșanu Vitalie, va casa decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe în partea încasării de la Primăria satului Greblești în beneficiul lui Bebea Tudor a sumei de 500 lei cu titlu de prejudiciu moral cu emiterea în această parte a unei noi hotărîri prin care se respinge ca fiind neîntemeiat capătul de cerere cu privire la repararea prejudiciului moral, în rest decizia Curții de Apel

Chișinău din 26 martie 2015 și hotărârea Judecătoriei Strășeni din 28 noiembrie 2014 se mențin.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) și b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admite recursul declarat de reprezentantul primarului satului Greblești, Moroșanu Vitalie.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2015 și hotărârea Judecătoriei Strășeni din 28 noiembrie 2014, în partea încasării de la Primăria satului Greblești în beneficiul lui Bebea Tudor a sumei de 500 de lei cu titlu de prejudiciu moral și se emite în această parte o nouă hotărâre prin care:

Se respinge pretenția înaintată de Bebea Tudor cu privire la repararea prejudiciului moral ca fiind neîntemeiată.

În rest decizia Curții de Apel Chișinău din 26 martie 2015 și hotărârea Judecătoriei Strășeni din 28 noiembrie 2014 pronunțate în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Bebea Tudor împotriva Primăriei satului Greblești, intervenient accesoriu Consiliul comunei Greblești cu privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului material și moral se mențin.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Svetlana Filincova

Ion Corolevschi

Nadejda Toma

Constantin Alerguș